

7. Smyrnov M. T. Table of contents of education : aim and tasks of education of children in Soviet Union / M. T. Smyrnov ; pod red. N. A. Konstantynova. - Moskva : Yzd-vo Mosk. un-ta, 1956. – 39 s.
8. Stenohrafycheskyy otchet KHKH-ho s'ezda KPSS (14-25 fevralya 1956 hoda): Tom 1. Available at <http://publ.lib.ru/ARCHIVES/K/KPSS/KPSS.html#020>.
9. Sultanova N. V. Boarding schools as a center of social education of children in Ukraine (the 50-60-ies of XX century) // N.V. Sultanova // Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrainy. Seriiia «Pedahohika, psykholohiia, filosofiiia» / Redkol.: S. M. Nikolaienko (vidp. red) ta in. – K.: Milenium, 2017. – Vyp. 267. – S. 188-195.
10. Chertova K.M. Development of ideas of schoolchildren social education in native pedagogical theory and practice of the second part of the 20-th century): Avtoref. dys. kand. ped. nauk. / K.M. Chertova . – Luhansk : B.v., 2007. – 20 s.

**СОЦИАЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ МОЛОДОГО ПОКОЛЕНИЯ В ИНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДАХ
ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ (1956-1991 гг.)**

Н. В. Султанова

***Аннотация.** В статье автором представлен ретроспективный анализ системы социального воспитания молодого поколения в учреждениях интернатного образования в Украине в 1956-1991 гг. Рассмотрены основные задачи воспитания детей, цель, результат и средства его достижения в стране. Обоснованы методологические концепты социально-воспитательной работы с детьми, которые растут вне семьи, учатся и воспитываются в школах-интернатах. Раскрыты особенности практического воплощения ключевых аспектов общественного воспитания детей в Украинской ССР. Автором также проанализированы организационно-методологические условия, способствовавшие эффективности использования педагогических технологий социального воспитания детей в истории украинской педагогической мысли.*

***Ключевые слова:** воспитание, школа, методы воспитания, общественный характер воспитания, школы-интернаты, дети.*

**SOCIAL EDUCATION OF YOUNGER GENERATION IN BOARDING EDUCATION
INSTITUTIONS IN UKRAINE (1956-1991)**

N.V. Sultanova

***Abstract.** In the article the author presents a retrospective analysis of the system of education of children in schools in Ukraine (1956-1991). The main tasks of the education, the goal, the result and the means of achieving it in the country are considered. The methodological basis, on which the social and educational work with children growing up outside the family, is grounded. The author considers various kinds of education of children, as moral, aesthetic, physical, labor, social and others. The peculiarities of the boarding schools' work as a center of children's social education are highlighted. The preconditions of the creation of new types of educational institutions, as well as organizational and methodological conditions for effective usage of pedagogical technologies and methods of educational work in them, are revealed and analyzed.*

***Keywords:** education, school, methods of education, social character of education, boarding schools, children.*

УДК 378.147.016:630.27(043.3)

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ
БАКАЛАВРІВ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Т.М. ТКАЧ, аспірантка кафедри методики навчання
та управління навчальними закладами

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E – mail: tka40203@ukr.net

© Т. М. Ткач, 2017

Анотація. У статті означено та проаналізовано педагогічні умови розвитку професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства. Виокремлено й охарактеризовано цілий комплекс творчих методів і форм, які є ефективними під час впровадження педагогічних умов розвитку професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства у процесі вивчення фахових дисциплін.

Ключові слова: педагогічні умови, професійна творчість, форми і методи навчання, фахові дисципліни, лісове і садово-паркове господарство.

Актуальність (Introduction). Національна доктрина розвитку освіти є прямим відображенням мети державної політики, а саме створення необхідних умов для вдосконалення особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України. Для досягнення вказаної мети, першочерговим завданням виступає оновлення змісту й форм організації навчально-виховного процесу для розвитку професійної творчості, формування творчих здібностей і навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти й самореалізації особистості.

З огляду на те, що лісове і садово-паркове господарство є відносно новою, але надзвичайно актуальною в сучасному суспільстві спеціальністю перед навчальними закладами постає завдання – створити умови, у яких розвиваються професійні й творчі якості студентів, які є затребуваними на ринку праці саме в цій галузі. А отже, фахівці садово-паркового господарства мають отримувати комплексну професійну підготовку з питань лісових і садово-паркових об'єктів, проектування всіх типів насаджень, догляду за ними тощо, створення нових і творчих ідей, тому одним із головних критеріїв успішної діяльності майбутнього фахівця є розвиток професійно-творчих якостей [12, с 62 – 73]. Все це є свідченням надзвичайної актуальності питання необхідності формування професійної творчості студентів лісової і садово-паркової спеціальності шляхом реалізації спеціальних педагогічних умов в процесі вивчення фахових дисциплін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Analysis of recent researches and publications). Результати дослідження педагогічних умов знайшли своє відображення у працях Ю.К. Бабанського, М.М. Фіцули, О.Ф. Федорова, В.М. Манько. Аналіз психолого-педагогічної літератури надав можливість встановити, що проблема професійної підготовки майбутніх фахівців досить ґрунтовно досліджена на рівні загальних положень педагогіки, психології і дидактики. Проблемі формування професійної творчості присвячені дослідження В.І. Андреева, Л.С. Виготського, В.А. Кан-Калика, К.А. Корміліциної, А.С. Лукянова, В.А. Моляко, Л.І. Михайлової, О.М. Отич, О. Саурбаєвої, Г.І. Семенова, В.О. Тарасова. Окремим питанням розвитку професійної творчості у садово-парковому господарстві приділяли увагу такі вчені як: І.О. Богова, А.П. Вергунова, В.А. Горохова, А.Д. Жирнова, М.С. Залеська.

Педагогічний словник-довідник визначає поняття «педагогічні умови» як сукупність зовнішніх обставин, факторів, які сприяють або перешкоджають успішності навчальної діяльності [13].

Під педагогічними умовами О.Е. Федорова розуміє сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних форм та матеріальних можливостей її здійснення, що забезпечують успішне вирішення поставленого завдання [10]. В.М. Манько педагогічні умови визначає, як взаємопов'язану сукупність внутрішніх параметрів та зовнішніх характеристик функціонування, яка забезпечує високу результативність навчального процесу і відповідає психолого-педагогічним критеріям оптимальності [8, с.153–161]. Зазначеної теми торкається і вітчизняний науковець М.О. Малькова, яка характеризує педагогічні умови, як “сукупність зовнішніх та внутрішніх обставин (об'єктивних заходів) освітнього процесу”, від реалізації яких залежить досягнення поставлених дидактичних цілей [7, с. 98]. Андреев В.І., крім того, що визначає педагогічні умови як результат цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування елементів змісту, методів (прийомів), підкреслює, що це також організаційні форми навчання, за допомогою яких досягаються певні цілі [1, с.86]. Каминіна Т.П. під педагогічними умовами розуміє “...сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів і матеріально-просторового середовища, спрямованих на вирішення поставлених у педагогіці завдань” [6, с. 63].

Як зазначає Т.Г. Гуцан, педагогічні умови повинні віддзеркалювати структуру готовності майбутніх фахівців до діяльності в умовах профільного навчання і містити передбачені

компоненти технології формування готовності моделі або технології [3].

Проте, незважаючи на вагомий науковий результат цих досліджень проблема виявлення й обґрунтування педагогічних умов розвитку професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства в процесі вивчення фахових дисциплін залишилася поза увагою дослідників.

Мета (Purpose) - виявлення педагогічних умов розвитку професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства в процесі вивчення фахових дисциплін.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, вивчення передового досвіду.

Результати (Results). Професійна творчість – об'єктивно обумовлений процес біоенергетичної, інтелектуальної, емоційно-вольової та практичної діяльності суб'єктів праці, що виникає в проблемній ситуації на виробництві й який характеризується спрямованістю, націленістю, організованістю, здатністю на пошук нового, нестандартного, оригінального, раціонального, оптимального вирішення спеціальних завдань.

На основі теоретичного аналізу наукових джерел з'ясовано, що професійна творчість майбутніх фахівців лісового і садово-паркового господарства – це система індивідуальних, оригінальних, творчих, проектувальних, образних, соціально-комунікативних знань, умінь і навичок, професійно важливих якостей, які забезпечують їх успішну реалізацію й адаптацію у професійній діяльності.

Науковий аналіз проблеми формування професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства у процесі вивчення фахових дисциплін передбачає визначення низки педагогічних умов, завдяки яким можна ефективно побудувати процес розвитку професійної творчості.

Спираючись на наведені дефініції, слід надати власне розуміння педагогічних умов професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства у вивчення фахових дисциплін наступним чином «це сукупність обставин, що сприяють побудові навчально-виховного процесу з урахуванням потреб, інтересів, можливостей особистості щодо ефективної професійної діяльності».

На основі дидактичних принципів, компонентів та диференційних підходів науковців до педагогічних умов, методом експертних оцінок було визначено наступні умови:

спрямованість лісової і садово-паркової освіти на формування у студентів стійкої професійно-орієнтованої мотивації до опанування професійно значущих знань і вмінь;

забезпечення взаємозв'язку фахових дисциплін зі змістом професійної діяльності лісового і садово-паркового господарства у процесі набуття студентами знань, умінь та навичок вирішення творчих, оригінальних, перспективних і проектних завдань;

використання у процесі навчання студентів активних форм, методів та інноваційних засобів навчання, що надають можливість моделювати ситуації, функціональні можливості яких є основою для розвитку їх професійної творчості;

формування у студентів фундаментальних теоретичних та практичних навичок, зв'язок теорії з практикою;

розробка навчально-методичного забезпечення для розвитку у студентів професійної творчості [4].

Обґрунтуємо зазначені умови. Перша педагогічна умова пов'язана із забезпеченням стійкої професійно орієнтованої мотивації студентів. Мотивація до навчання – одна з головних умов реалізації опанування професійно значущими уміньми і навичками. Вона не тільки сприяє розвитку творчого інтелекту, але є рушійною силою удосконалення особистості в цілому [9, с.48].

З метою формування у студентів мотивації до опанування професійних знань, умінь і навичок викладачі особливу увагу приділяють стимулюванню їх до активної участі в освітньому процесі, формуванню в них суб'єктної позиції у процесі власного професійного становлення [4]. Адже позитивна динаміка у розвитку мотивації студентів є можливою лише за умови єдності їх виявів. Зокрема, для розвитку професійної мотивації студентів, підвищення їхньої внутрішньої активності у процесі пізнавальної діяльності викладачам необхідно: залучати майбутніх фахівців лісового і садово-паркового господарства до написання есе, міні-

творів та творчих праць інших видів, організувати з ними бесіди, диспути на теми, що пов'язані з різними аспектами їхньої майбутньої професійної діяльності; допомагати студентам опанувати методики рефлексивного аналізу власних досягнень на шляху опанування професійної майстерності, а також у плануванні і реалізації подальшого процесу професійного саморозвитку; організувати зустрічі з висококваліфікованими фахівцями в галузі лісової і садово-паркової роботи, проводити заняття на об'єктах, організувати виїзні екскурсії по лісах, садах і парках, теплицях, відвідувати щорічні виставки в агросфері, створювати бесіди з випускниками вищих навчальних закладів, із метою забезпечення кращого усвідомлення майбутніми фахівцями значущості та змісту обраної ними професії; залучати студентів до різних видів науково-дослідницької і навчально-дослідницької роботи, участі в науково-практичних конференціях на професійну тематику, що надає можливість надати їхній пізнавальній мотивації змістовного характеру; організувати майстер-класи для наочного ознайомлення з високопрофесійним виконанням різних видів професійної діяльності. Для успішного формування мотивації зазначеного виду важливо також систематично діагностувати наявний її стан, що дає змогу обирати адекватні ситуації методи та форми навчально-виховної роботи зі студентами. Зокрема, для збирання необхідної інформації, вивчення внутрішнього світу кожного студента, його думок, почуттів, мотивів, особливостей взаємовідносин можна застосовувати бесіди, спостереження, інтерв'ювання, анкетування тощо [15].

Друга педагогічна умова пов'язана з необхідністю забезпечення взаємозв'язку змісту навчальних дисциплін із реальною творчою діяльністю, а саме – викладачу необхідно відображати у навчальному матеріалі інформацію стосовно оригінальних, творчих і проектних завдань і видів діяльності сучасного бакалавра лісового і садово-паркового господарства, реалізовувати принцип зв'язку теорії з практикою, ураховуючи чинники зовнішнього середовища. У процесі навчання студенти вчать не лише здійснювати відбір і компонувати матеріал, диференціювати та інтегрувати його, виокремлювати дидактичні елементи змісту, але й оцінювати узгодженість власних дій із метою та завданнями професійної діяльності. З метою розвитку професійної творчості студентів ми запропонували на лекціях виокремлювати фрагменти навчальної інформації, які мають очевидний зв'язок із матеріалом фахових дисциплін. Це надає можливість посилити органічний зв'язок дисципліни з майбутньою професійною діяльністю. У зв'язку з цим, нами було переглянуто програми з циклу професійно орієнтованих дисциплін і рекомендовано для формування їх комплексу використовувати міждисциплінарні зв'язки, у яких би враховувалися поняття професійного рівня, окреслювалися питання, що мають практичну значущість для майбутньої діяльності.

У результаті такої діяльності формується цілий ряд умінь, серед яких: уміння використовувати у практичній діяльності наукову спеціалізовану літературу з різних галузей (ґрунтознавство, дендрологія, квітникарство, меліорація тощо); уміння використовувати закони гармонійного благоустрою території; уміння донести свої ідеї засобами ескізів, креслень і проектів; уміння грамотно оформити результати проектної діяльності [5]

Отже, нами було з'ясовано, що реалізація цієї умови передбачає: виокремлення і поетапне використання міждисциплінарних зв'язків творчого характеру; чітке групування та систематизацію навчального матеріалу на основі провідних міждисциплінарних ідей; конкретизацію основних лісових і садово-паркових ідей; планування і поетапне здійснення системи міждисциплінарних творчих тем та проектів тощо. Характер змісту навчального матеріалу і рівень його засвоєння у ВНЗ мають свої особливості, що позначається на виборі форм та методів навчання. Зміст фахових дисциплін у ВНЗ, зокрема лісового і садово-паркового спрямування, характеризується творчістю, оригінальністю, правильністю. Тут поєднується у певних співвідношеннях нормативний і фактологічний матеріал. Відповідно, переважають такі методи, як спостереження, практичні та лабораторні роботи, самостійна робота, робота під час виробничих і переддипломних практик, дидактичні ігри тощо. Методи навчання пройшли довгий шлях розвитку [4].

Формування у студентів фундаментальних теоретичних та практичних навиків, зв'язок теорії з практикою дає можливість застосувати всі теоретичні знання використовувати на практиці. Методологічною основою проектування практичної підготовки майбутніх фахівців лісового і садово-паркового господарства, як системного об'єкта, має бути особистісно-

діяльнісний підхід до процесу професійного становлення особистості [12]. Відповідно до особистісного підходу провідну роль в опануванні суб'єктами учіння знаннями, уміннями і навичками, формування їх переконань, професійної і творчої спрямованості, інтелектуальному самовдосконаленні належить саме студентам.

Виконуючи нові проектні завдання, фахівець має реально уявити її та втілювати в натуру, вести самостійний творчий пошук. Вимоги до формулювання ідейних проектів і рекомендацій змушують студентів уявити застосування отриманих результатів на практиці. Тому однією з педагогічних умов ефективного впливу теоретичних знань на розвиток професійної творчості, на набуття особистих якостей майбутнього фахівця з вищою професійною освітою ми виокремлюємо творчо зорієнтований зміст занять, що відбуваються з використанням інтерактивних методів навчання. Для формування когнітивно-рефлексивного компонента професійної творчості використовувалися такі методи і форми організації занять: підготовка проектів садово-паркової спрямованості, використання методів комп'ютерного навчання на прикладі комп'ютерної графіки (виконання вправ та тестів), застосування активних методів навчання (ділові ігри, мозковий штурм, тренінги, наукові конференції) і методів самостійної роботи з літературою професійного спрямування. Використання інформаційних та телекомунікаційних технологій надало можливість створити технологічно-навчальне середовище, у якому разом із традиційними матеріалами і видами роботи використовувалися можливості ресурсів інформаційно-комп'ютерних технологій та навчальні матеріали нового покоління.

Четвертою педагогічною умовою, виконання якої сприятиме розвитку професійної творчості у майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства, є гнучке організаційно-методичне забезпечення навчального процесу.

На нашу думку безсистемність в організації студентами самостійної роботи можна скорегувати через розширення переліку основних компонентів науково-методичного забезпечення навчального процесу. Передусім, доцільно передбачити анотовані каталоги, реферативні журнали, відеозаписи лекційних, семінарських занять, дискусій, конференцій, засідань "круглого столу", на яких зафіксовано обговорення навчального матеріалу в обсязі щонайменше всього модуля, а краще кількох.

Ми переконані, що реформа сучасної освіти може відбутись лише за умови створення комп'ютерних пакетів – інтерактивного комплексу (електронних підручників, посібників, тренажерів, тестів тощо), наявність яких забезпечить одне й те ж саме інформаційне середовище в спеціалізованій аудиторії на практичних заняттях чи гуртожитку, обладнаних для самостійної роботи студентів, а також дома за персональним комп'ютером. Використання такої системи організаційно-методичного супроводу, за результатами наших досліджень, суттєво підвищує ефективність розвитку професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства.

Серед переліку навичок варто звернути увагу на такі: – міжособистісні: уміння слухати одне одного, висловлювати і вміння сприймати чужі ідеї та думки, ставити запитання, знаходити аргументи на користь власної позиції, розв'язувати конфлікти, турбуватися про інших; – навички мислення: здатність розуміти складні факти, розвивати ідеї, аналізувати, добирати, використовувати інформацію, приймати рішення в складних або непередбачуваних ситуаціях; – командні: уміння працювати в команді, здатність виконувати певні ролі в команді (керівник, виконавець, статист), планувати і розподіляти завдання, співвідносити командну працю й індивідуальну тощо [2, с. 13].

Висновки і перспективи (Discussion). В результаті дослідження нами визначено педагогічні умови, реалізація яких забезпечить ефективність розвитку професійної творчості майбутніх бакалаврів лісового і садово-паркового господарства у процесі вивчення фахових дисциплін, а саме: спрямованість лісової і садово-паркової освіти на формування у студентів стійкої професійно-орієнтованої мотивації до опанування професійно-значущих знань і вмінь; забезпечення взаємозв'язку фахових дисциплін зі змістом професійної діяльності лісової і садово-паркової сфери у процесі набуття студентами знань, вмінь та навичок вирішення творчих, оригінальних, нових, проектних завдань; використання у процесі навчання студентів активних форм, методів та інноваційних засобів навчання, що надає змогу моделювати ситуації, функціональні можливості яких є основою для розвитку професійної творчості; розробка навчально-методичного забезпечення для формування у студентів професійної творчості.

Подальшого дослідження потребують такі напрямки як забезпечення особистісно-орієнтованого підходу до професійної підготовки студентів даної спеціалізації ВНЗ, розробка навчально-методичного забезпечення.

Список використаних джерел

1. Андреев В.И. Эвристическое программирование учебно- исследовательской деятельности / В.И. Андреев. – М. : Высш. шк., 1981. – 240 с.
2. Білоус В.Т., Горюнова Л.І., Цимбалюк А.В., Цимбалюк С.Я. Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.Т. Білоус, Л.І. Горюнова, А.В. Цимбалюк, С.Я. Цимбалюк. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2001. – 144 с.
3. Гуцан, Т.Г. Педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів економіки до профільного навчання старшокласників [Електронний ресурс] / Гуцан Тетяна Григорівна. – Режим доступу : <http://intkonf.org>.
4. Дерев'янку, О.В. Теоретичні засади формування професійної компетентності / О.В. Дерев'янку, В.І. Тернопільська // Збірник наукових праць № 27. Серія: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – Вінниця, 2011. – С. 523–528.
5. Ескобедо, Севіль Еміраліївна. Методика формування проектних умінь майбутніх інженерів садово-паркового господарства: дис. ... кан. пед. наук / С.Е. Ескобедо. – Київ., 2017. – 220с.
6. Камынина, Т.П. Формирование учебно-проектной деятельности студента в образовательном процессе : дисс. ... кандидата пед. наук / Камынина Т.П. – Оренбург, 2006. – 200 с.
7. Малькова, М.О. Формування професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до взаємодії з девіантними підлітками : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.01 / Малькова М.О. – Луганськ, 2006. – 252 с.
8. Манько В.І. Дидактичні умови формування у студентів професійно пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін / В.М. Манько // Соціалізація особистості : зб. наук. пр. Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. – К. : Логос, 2000. – Вип. 2. – С.153–161.
9. Маркова А.К. Формирование мотивации учения / А.К. Маркова, Т.А. Матис, А.Б. Орлов. – М.: Просвещение, 1990. – 192с.
10. Федорова, О.Ф. Некоторые вопросы активизации учащихся в процессе теоретического и производственного обучения / О.Ф.Федорова. – М. : Высшая школа, 1970. – 301 с.
11. Полонский В.М. Словарь по образованию и педагогике / В.М. Полонский. – М.: Высш.шк. 2004. – 512с.
12. Полупан О.В., Виговська С.В. Формування практичних умінь майбутніх фахівців садово-паркового господарства у процесі професійної підготовки Національний університет біоресурсів і природокористування України Полупан О.В., Виговська С.В // Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія "Педагогіка. Психологія. Філософія" / Рудкол.: С.М. Ніколаєнко (відп. ред.) та ін. – К.: Міленіум, 2016. – Вип. 240. – ...с.
13. Словарь-справочник по педагогике [Текст] / Автор составитель В.А. Мижериков // Под общ ред. Л. И. Пидкаситского. – М.: ТЦ Сфера, 2004. – 448с
14. Prygodii M.A., Vyvalkevych L.M Training of engineers-teachers is to organization of technical creative work of students in context of technological approach (Підготовка інженерів-педагогів до організації технічної творчості студентів у контексті технологічного підходу) // Trendy ve vzdělávání 2013. – agentura GEVAK s. r. o. – Olomouc, 2013. – P. 124-127.

References

1. Andreev, V.I. (1981) Evristicheskoe programirovaniye uchebno-issledovatel'skoy deyatel'nosti [Evristical programation of educational and research activity]. Kazan: izd-vo kgu, 238.
2. Bilous, V. T., Goryunova L. I., Tsimbalyuk A. V., Tsymbaliuk S. Y. (2001) Osnovy organizatsii ta metodyky vikladannya u vischii shkoli [Fundamentals of organization and teaching methods in high school: teaching. manual for university students]. Irpin, 144.

3. Gutsan, T. G. Pedagogichni umovi formuvannya gotovnosti maibutnikh vchiteliv ekonomiki ta profilnogo navchannya starsheclanikov [Pedagogical conditions of readiness formation of future economy teachers for profile education of high school students] [Electronic resource], Access mode: <http://intkonf.org>.

4. Derevyank, O.V. (2011) Teoretichni zasadi formuvannya profesiinoi kompetentnosti [Theoretical principles of forming professional competence]. Vinnytsya, 523-528.

5. Escobedo, S. E. (2017) Metodika formuvannya proektnikh uminn` maibutnikh ingeneriv sadovo-parkovogo gospodarstva [Methodology of developing the project skills for future engineers of landscape gardening]. Kyiv, 220.

6. Kamykina, T.P. (2006) Formirovanie uchebno-proektnoy deyatel`nosti studenta v obrazovatel`nom protsesse [Formation of student's educational and design activity in the educational process]. Orenburg, 200.

7. Malkova, M.O. (2006) Formuvannya profesiynoi gotovnosti maibutnikh sotsial`nikh pedagogiv do vzaemodii z deviantnimi pidlitkamy [Formation of the professional readiness of future social educators to interact with deviant adolescents]. Lugansk, 252.

8. Manko, V.I. (2000) Didaktichni umovi formuvannya u studentiv profesiino-piznaval`nogo interesu do spetsialnikh distsiplin [Didactic conditions of formation of students of professionally cognitive interest in special disciplines]. Kiev, 153-161.

9. Markova, A. K (1990) Formirovanie motivatsii ucheniya [Formation of teaching motivation] Moscow, Russia: Prosvescheniye, 192.

10. Fedorova, O.F.(1970) Nekotore voprosy aktivizatsii uchashchikhsya v protsesse teoreticheskogo i proizvodstvennogo obucheniya [Some aspects of students activization in the process of theoretical and producing education]. Moscow, Russia.: Vysshayashkola, 301.

11. Polonskij, V.M. (2004) Slovar po obrazovaniyu i pedagogike [Vocabulary of education and pedagogy]. Moscow, Russia, 512.

12. Polupan, O.V., Vygovs`ka S.V. (2016) Formuvannya proctichnykh uminn` maibutnikh fakhivtsiv sadovo-parkovogo gospodarstva u processi profesiinoi pidgotovki [Formation of practical skills of future experts in landscape gardening in the process of training]. National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Kiev: Millennium, 240.

13. Avtor – sostavitel Mizherikov, V.A. Slovar – spravochnik po pedagogike [tekst] [Vocabulary – reference book for pedagogy. Moscow, Russia, 448c.

14. Prygodii, M.A., Byvalkevych L.M. (2013) Pidgotovka ingeneriv-pedagogiv do organizatsii tekhnichnoi tvorchosti studentiv u konteksti tekhnologichnogo pidhodu [Training of engineers-teachers is to organization of technical creative work of students in context of technological approach]. Olomouc, 124-127.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ТВОРЧЕСТВА БУДУЩИХ БАКАЛАВРОВ ЛЕСНОГО И САДОВО-ПАРКОВОГО ХОЗЯЙСТВА В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

М.М. Ткач

Аннотация. В статье отмечены и проанализированы педагогические условия развития профессионального творчества будущих бакалавров лесного и садово-паркового хозяйства. Выделено и охарактеризовано целый комплекс творческих методов и форм, которые являются эффективными при внедрении педагогических условий развития профессионального творчества будущих бакалавров лесного и садово-паркового хозяйства в процессе изучения специальных дисциплин.

Ключевые слова: педагогические условия, профессиональное творчество, формы и методы обучения, профессиональные дисциплины, лесное и садово-парковое хозяйство.

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE PROFESSIONAL CREATIVITY DEVELOPMENT OF FUTURE FORESTRY AND LANDSCAPE GARDENING FACULTY BACHELORS IN STUDYING SPECIAL DISCIPLINES

M.M Tkach

Abstract. The article describes and analyzes the pedagogical conditions for the development of professional creativity of future bachelors of forest and landscape gardening. There was highlighted the whole complex of creative methods and forms which are effective during introduction of pedagogical conditions for professional creativity development of future forest and landscape gardening bachelors in the course of studying of professional disciplines.

Key words: pedagogical conditions, professional creativity, forms and methods of training, professional discipline, forestry and gardening.

УДК 37:502.51-057.87

**СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ
«ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ВОДНИХ РЕСУРСІВ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ НАУК
ПРО ЖИТТЯ ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ»**

А.В. ТРУТЕНЬ, аспірантка кафедри педагогіки

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: alinapv20@ukr.net

Анотація. У статті обґрунтовано сутність понять «цінність», «ціннісне ставлення до водних ресурсів», виділено структурні компоненти та описано характерні особливості ціннісного ставлення до водних ресурсів студентів наук про життя та навколишнє середовище.

Ключові слова: цінність, ціннісне ставлення, водні ресурси, структура поняття «ціннісне ставлення до водних ресурсів», екологічне виховання, та екологічна освіта, університети наук про життя.

Актуальність (Introduction). На сьогоднішній день однією з найактуальніших проблем сучасності є взаємодія людини з природою. Сьогодні люди усвідомлюють обмеженість та вразливість водних ресурсів і однією з екологічних проблем є нераціональне їх використання. Тому захист і збереження водних ресурсів – це відповідальність кожного з нас перед собою та майбутніми поколіннями. У вирішенні проблеми збереження водних ресурсів важливим аспектом є освіта людей в області навколишнього середовища, екологічне виховання всього населення. Людству потрібна нова філософія життя, висока екологічна культура і свідомість. Сьогодні в усіх розвинених країнах світу екологічна культура стає невід'ємною частиною функціональної грамотності населення.

Серед пріоритетів державної політики провідним є формування в особистості національних та загальнолюдських цінностей. Головною метою екологічної освіти є: оволодіння науковими знаннями про довкілля, складні взаємозв'язки в природі, що склалися протягом тривалого історичного розвитку; розуміння сучасних проблем навколишнього природного середовища і усвідомлення їх актуальності для себе; формування екологічної свідомості та культури особистості, усвідомлення себе частиною природи. Виховання екологічної культури молодого покоління допоможе відновити втрачену рівновагу і гармонію у відносинах «людина – природа» [5, с. 7].

Надзвичайно важлива роль у екологічному вихованні молоді належить сьогодні навчальним закладам. Екологічний аспект має пронизувати всю навчально-виховну діяльність, у процесі якої формується екологічне мислення.

Подолання екологічної кризи залежить від морального вдосконалення людини, її культури і відносин із природою та іншими людьми. Якщо люди в найближчому майбутньому не навчаться дбайливо ставитися до природи, вони знищать себе. А для цього треба виховувати екологічну культуру і відповідальність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Сутність поняття «цінність» розглядали такі науковці як Д.Леонт'єв, В.Василенко, Юр.Вейденгаммер, Е.Подольська, М.Шелер та інші. Психологічне підґрунтя виховання ціннісного ставлення особистості відображено в роботах С.Рубінштейна,